

TUDNIVALÓK, INFORMÁCIÓK

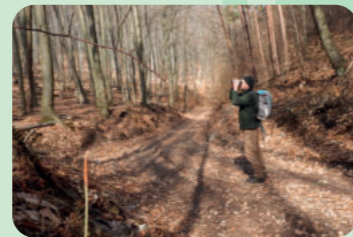
Nyaktekercs Munkacsoport egy különleges madárért

A nyaktekercs a többi harkályfajhoz képest gyenge, finom csőre miatt odút nem tud vésni magának. Emellett hosszú távú vonuló faj, így a veszélyeztető tényezők is halmozottan érintik. **Állománya nálunk – akárcsak Európa más részein – csökkenő tendenciát mutat.** A 2021-ben alakult munkacsoportunk célja a faj természetvédelmi eszközökkel történő megóvása, bevonva az érdeklődőket is. Folyamatos a tudásmegosztás, a harkályfajokat megismertető szakmai előadás, valamint odútelepek kialakítása, költési adatok gyűjtése.

Mindent tudni szeretnénk a legritkább harkályunkról!

Hazánkban a legritkább harkályfaj a **fehérrhátú fakopáncs**, ezért különös figyelmet szentelünk nekik. Két éve kezdtünk országos felmérést, hogy megállapítsuk a faj pontos hazai elterjedését és állománynagyságát. Most még keveset tudunk arról, mekkora az élőhelyigényük. Ismert költőhelyein szerencsére van lehetőség nagyobb területeket is érintetlenül hagyni vagy természetkímélő módszerekre kötelezni az erdőgazdálkodókat. Másutt viszont jeladók felhelyezését tervezzük, hogy további élőhelyeket azonosítsunk, és ott is kiálljunk a harkályok életterének védelméért.

Fotó: Molnár Márton

A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET 2023/4. SZÁMÚ HÍRLEVELE

Köszöntőlevél	1
Ha megmaradnak az erdeink, túlélnek a madaraink is!	2-3
Tudnivalók, információk	4

Erdei sétáink során gyakran találkozunk a fák kérgén kopogató nagy fakopáncssal – és azt gondolhatnánk, minden rendben van a harkályféllel. Közben nem is sejtjük, hogy rokona, a fehérrhátú fakopáncs élőhelyei veszélyben vannak az erdőgazdálkodási tevékenységek miatt. **Nagyon fontos, hogy megőrizzük természetes erdeinket**, melyekben ott vannak az idős fák is, ahol változatos a fák faj- és korösszetétele, és nagy mennyiségben van bennük holtfa – hiszen ez a madár csak itt képes a túlélésre. Másik rokona, a nyaktekercs szintén védelemre szorul: gyenge csőre miatt nem képes odút vájni magának, és vonulása során is számtalan veszéllyel kell szembenéznie.

Ha jól ismerjük a harkályfajok költési helyeit, területeit, akkor tudunk hatékonyan fellépni a természetes erdők védelmében – ebben a hírlevelünkben erről, valamint szemléletformáló tevékenységünkről is szó lesz.

Legyen a társunk, legyen a segítőnk a harkályok védelmében!

Madárbarát üdvözlettel:

Dr. Halmos Gergő
ügyvezető igazgató

Holtfában gazdag erdő

MIRE FORDÍTJUK TÁMOGATÁSÁT?

2000 Ft -tal

hozzájárulhat a fehérrhátú fakopáncs országos felméréséhez

5000 Ft -tal

hozzájárulhat oktatási és szemléletformálási tevékenységünkhöz

10 000 Ft -tal

hozzájárulhat nyaktekercs-fészekodók kihelyezéséhez

365 madárfaj minden napra ad tennivalót. Kérjük, segítse munkánkat!
KÖSZÖNJÜK, HOGY TÁMOGATJA HAZÁNK MADÁRVÉDELMET!

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Címünk: H-1121 Budapest, Költő u. 21.

Bankszámlaszámunk: 11712004-20249829 | Adószámunk: 19001243-2-43

Honlapunk: www.mme.hu | E-mail: mme@mme.hu

Impresszum:

Kiadó: Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület | **Felelős kiadó:** dr. Halmos Gergő | **Lapalapító:** Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület | **Példányszám:** 27 500 **Hírlevél-előállítás:** Human Dialog Kft. | **Szerkesztőbizottság:** Bodnár Katalin, Gorman Gerard, dr. Halmos Gergő, Karcza Zsolt, Klébert Antal, Molnár Márton, Skrínyya Barbara, Zádori Sarolta

Kiadó és szerkesztőség címe: 1121 Budapest, Költő u. 21.; telefonszám: +36-1 275-6247 (H-P: 9-16 óra)

Jelen hírlevelet a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.; e-mail: mme@mme.hu; telefonszám: +36-1 275-6247; a továbbiakban: Adatkezelő) küldte Önnek. Adatait az Adatkezelő az Ön hozzájárulásával kezeli, mivel korábban adományozott, és hozzájárult adatai kezeléséhez. Az adatkezelés célja az Adatkezelő munkájának bemutatása. Az Adatkezelő az adatokat nem továbbítja harmadik személy részére. Az Adatkezelő az irányadó jogszabályok alapján vesz igénybe adatfeldolgozót. A jelen levél küldése során adatfeldolgozóként a Human Dialog Kft. jár el (hírlevél előállítás, címlista kezelése). Az Adatkezelőtől tájékoztatást kérhet adatai kezeléséről, jogában áll kérni azok helyesbítését, törlését, kérheti az adatkezelés korlátozását, valamint hogy az Adatkezelőtől az adatokat géppel olvasható formában megkapja. Kérelmét az Adatkezelő fent írt elérhetőségein terjesztheti elő. Amennyiben nem kíván a jövőben hasonló megkereséseket kapni, vagy módosítani szeretné adatait, kérjük, jelezze az adomany@mme.hu e-mail-címen, és a +36-1 275-6247-es telefonszámon (H-P: 9-16 óra) vagy a 1121 Budapest, Költő u. 21. címre küldött levélben. A kérelmet az Adatkezelő legkésőbb egy hónapon belül teljesíti. Jogellenes adatkezelés esetén a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (www.naih.hu) fordulhat.

A madarak védelme elképzelhetetlen környezetünk megóvása nélkül. Éppen ezért nyomtatjuk hírlevelünket újrahasznosított papírra.

HA MEGMARADNAK AZ ERDEINK, TÚLÉLNEK A MADARAINK IS!

Természetes erdő: a harkályok túlélésének záloga

A természetes erdő abban különbözik a gazdasági erdőtől, hogy találunk benne több holtfát, öreg fákat és változatos, sokszínű élővilágot is – így minden nálunk élő harkályfaj számára ideális élőhelyet biztosít. De nemcsak a madarak miatt fontos az ilyen összetételű erdők megőrzése, hanem azért is, mert:

- lényegesen több nedvesség raktározódik el bennük, így jobban kiegyensúlyozzák a klímát,
- nagyobb mennyiségű szén-dioxidot képesek megkötni,
- megfelelően védik a talajt,
- ellenállóbbak a klímaváltozással szemben,
- és gazdag állat- és növényvilágnak adnak otthont.

Veszélyben vannak a természetes erdők – s velük a fehérhátú fakopáncs!

Ma Magyarország erdőterületének szinte az egésze gazdasági hasznosítás alatt áll. Ennek az erdőgazdálkodásnak az eredményeképpen átalakult az erdők szerkezete: nincsenek igazán öreg fák, kevés a holtfa, homogén az erdőszerkezet, ennek következtében a fajgazdagság drasztikusan csökkent, és így a fehérhátú fakopáncs állománya is visszaszorult.

Fotó: Klebert Antal

Nyaktekercs

A Magyarországon költő 9 harkályfaj közül az egyetlen vonuló. Kéregmintás tollazata miatt olykor pár méterről is nehéz észrevenni. Ha veszélyben érzi magát, fejtollait felborzolja és nyakát kígyószerűen tekergeti – a nevét innen kapta. Főként hangyákkal táplálkozik, melyeket a talajon vagy a fatörzsön, ragadós nyelvét kinyújtogatva szedeget össze. Gyenge csőrével nem képes odút vésni, ezért tojásait más madarak odújába, természetes odvakba, repedésekbe rakja.

> MIT TEHETÜNK ÉRTE?

Szívesen költözik mesterséges fészekodúba is, ezek kihelyezésével sokat segíthetünk, illetve ha költésükről információnk van, tudassuk az MME Harkályvédelmi Szakosztályával.

Fehérhátú fakopáncs

Hazánk legritkább harkálya, csak a középhegységi erdeinkben fordul elő, mindössze 400-900 pár él belőle. Nem véletlenül ennyire ritka, hiszen különleges életmódot folytat, igazi specialista. Csak olyan erdőkben képes megélni, melyekben vannak igazán idős fák, változatos a fák faj- és korösszetétele, és nagy mennyiségben van bennük holtfa.

> MIT TEHETÜNK ÉRTE?

Avassuk be környezetünket a hazai erdővédelem fontosságába a fehérhátú fakopáncs élőhelyein, és csatlakozzunk önkéntesként a faj országos felméréséhez.

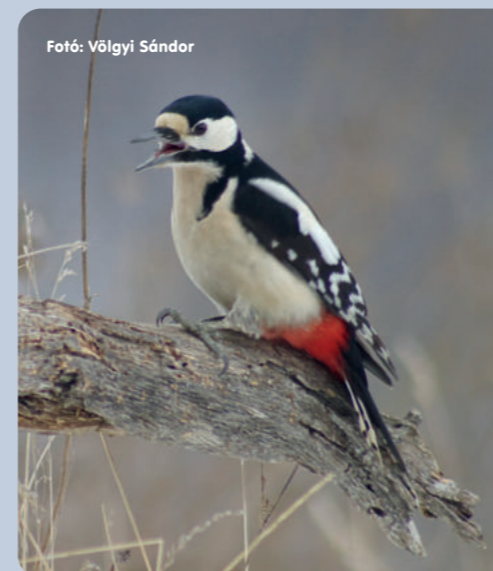
Fotó: Molnár Márton

Nagy fakopáncs

A leggyakrabban vele találkozhatunk erdeinkben, kertekben, parkokban. A fák lombkoronájában a hernyókat, rovarokat fogyasztja, de a hangyákat is szereti. Telente a csonthéjas gyümölcsök és a makk is bekerül az étrendjébe, sőt a madáretetők környékén is rendszeresen feltűnik. Szinte mindenhol megtelepszik, ahol költésre alkalmas fát talál. A hím több odút is készít, melyek közül a tojóval közösen választják ki a fészek helyét.

> MIT TEHETÜNK ÉRTE?

Télen rá is számítsunk az etetőnkben, a korosodó fákat hagyjuk meg neki a kertben.

Fotó: Völgyi Sándor

Fotó: Orbán Zoltán

Zöld küllő

2022-ben az év madara volt, gyakori harkályfélénk. Fő táplálékát a hangyák jelentik, de a fák kérge alatt megbújó más rovarokat és azok lárváit, bábjait is elfogyasztja. A hideg idő beálltával gyümölcsöket és magvakat is eszik. Nehéz észrevenni, mivel veszély esetén gyakran a fa törzse mögé bújik. Saját maga készíti odúját, és azt évekig használja.

> MIT TEHETÜNK ÉRTE?

Ápoljuk és tartsuk meg az idős fákat, ameddig csak lehet, így állománya is stabil marad.